

*HoogEerzame Heeren Directeuren onzer Vereeniging,
HoogAchtbare Heeren Curatoren dezer Hoogeschool,
HoogGeleerde Heeren Professoren,
ZeerGeleerde Heeren Doctoren in onderscheidene wetenschappen,
WelEdele Heeren Studenten,
en voorts Gij allen, die hierheen zijt opgekomen om door uwe
tegenwoordigheid aan deze plechtigheid luister bij te zetten,*

Zeer Gewenschte Toehoorders!

Het is een eigenaardig lot van den menschelijken arbeid der wetenschap, dat hij telkens grenzen vindt, en telkens deze weder doorbreekt, een bewegelijkheid, die niet anders dan in verband met de subjectiviteit kan worden verstaan. Evenwel is deze nooit geheel vrij van alle verband met het objectieve waarnaar ze streeft. Het object moet aanvankelijk minstens in het zicht zijn. Immers de subjectiviteit is kennenderwijze niet met zichzelf bezig, althans niet in eerste instantie. Dit is zelfs zoo weinig het geval, dat er, om haar en haar aandeel in het kennen te ontdekken, een zeer bepaalde wending van den geest noodig is. De rechtstreeksche voortgang der wetenschappen heeft hier geen belang bij. Zelfs wordt in die richting van onderzoek het subjectieve veelal als „overwonnen standpunt” opzettelijk terzijde gelaten, bewust voor waardeloos verklaard. Inderdaad is er een subjectiviteit, die overwonnen moet worden. Dit is, vanuit het belang van den voortgang gezien, onvermijdelijk. Het is echter tevens een beperking, die, als immer, een offer brengt. Er „is” steeds meer dan in het blikveld van ons oog zichtbaar wordt. Er zijn meer richtingen dan voorwaarts. De bezinning nu, die een veld van wetenschap met de subjectiviteit in verband brengt, is zulk een richting. Daar het licht van het kennen in al zijn